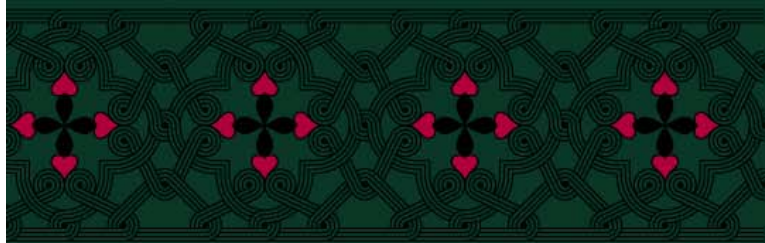

ქართული ორნამენტი II

ქართული
ორნამენტი

ГРУЗИНСКИЙ
ОРНАМЕНТ

GEORGIAN
ORNAMENT

II

მარინა თუეზაია

წიგნი დაიბეჭდა

სრულიად საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქის ილია II ლოცვა-კურთხევით

წიგნში გამოყენებული მასალა

ჩანახატები

რენე შმერლინგი, ალექსანდრე კრავჩენკო, ნინო ბრაილავილი, მარინა ტევზაია

ფოტო

ირაკლი კათამაძე, სანდრო გოგიაშვილი

საბრძოლო მასალა

საბარძოლო მრეწველი მუხამუი - შალვა ამირანაშვილის სახ. ხელოვნების მუხამუი, სიმონ ჯანაშიას სახ. საბარძოლო მუხამუი, ნულაფრთა მრეწველი ცენტრი, სვანეთის (მესტიის) ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუხამუი, გიორგი ჯანაშიას ცენტრის კვლევა ფიქსაციის ლაბორატორია, კულტურული მემკვიდრეობის დეპარტამენტის სპინდორამითი სისტემების განვითარება

გაგლეხის მუხამუი ფსეპარებისათვის

გიორგი ბრინაშვილის, იუზა ხუსკვიადის, თამარ ხუნდაძის, ნინო ჭიჭინაძის, მალვინა ეფრემოვა, შორენა ოსოერაძის, ნინო ჯიშკარიანის, ნინო ნიკოლაიშვილის

**The book was published
with the blessing of Catholicos - Patriarch of all Georgia Ilia II**

MATERIALS USED IN THE BOOK

DRAWINGS OF

RENE SHMERLING, ALEXANDR KRAVCHENKO, NINO BRILASHVILI, MARINA TEVZIA

PHOTO BY

IRAKLI KATAMADZE, SANDRO GOGIASHVILI

ARCHIVE MATERIALS FROM

GEORGIAN NATIONAL MUSEUM – SHALVA AMIRANASHVILI STATE MUSEUM OF FINE ARTS OF GEORGIA, SIMON JANASHIA MUSEUM OF GEORGIA, GEORGIAN NATIONAL CENTER OF MANUSCRIPTS, SVANETI (MESTIA) HISTORICAL – ETHNOGRAPHICAL MUSEUM; THE LABORATORY FOR ART MONUMENTS PHOTOGRAPHY OF THE GEORGI CHUBINASHVILI RESEARCH CENTER, INFORMATIONAL SYSTEMS OFFICE OF CULTURAL HERITAGE DEPARTMENT

I WOULD LIKE TO EXPRESS MY SINCERE THANKS TO

GOGI GOGIASHVILI, YUZA KHUSKIVADZE, TAMAR KHUNDADZE, NINO CHICHINADZE, MALVINA EFREMOVA, SHORENA OTKHOZORIA, NINO JISHKARIANI, NINO NIKOLAISHVILI

თბილისი 2009 TBILISI

ISBN 978 - 9941 - 0 - 1750 - 6

ISBN 978 - 9941 - 0 - 1751 - 3

ქართული ორნამენტი

GEORGIAN
ORNAMENT Marina Tevzia
ГРУЗИНСКИЙ
ОРНАМЕНТ Марина Тевзия

ქვანა კვეთილი ორნამენტი

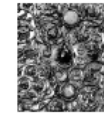
STONE CARVING
ОРНАМЕНТ НА КАМНЕ

4-41

ოქრომჭედლობა

GOLDSMITH CRAFT
ЧЕКАННОЕ ИСКУССТВО

42-49

ხელნაწერები

MANUSCRIPTS
РУКОПИСИ

50-61

ხევა კვეთილი ორნამენტი

WOOD CARVING
РЕЗЬБА ПО ДЕРЕВУ

62-69

კედლის ორნამენტალური მხატვრობა

ORNAMENTAL WALL-PAINTING
НАСТЕННАЯ РОСПИСЬ

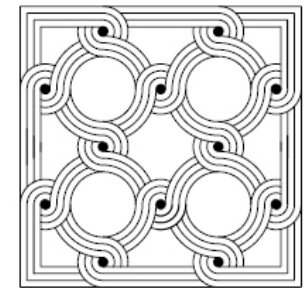
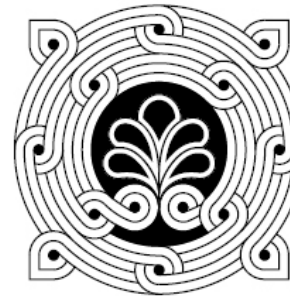
70-80

ქვაზე კვათილი ორნამენტი

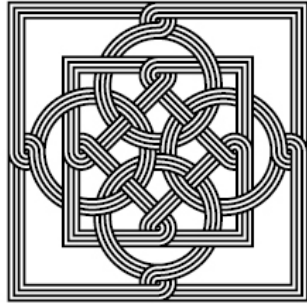
STONE CARVING
OPHAMEHT HA KAMHE

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი,
ღმრთისმშობლის ტაძარი,
ფიტარეთი, XIII სუკ.
Detail of facade ornamental
decoration, the Virgin Church,
Pitareti, 13th cent.
Деталь орнаментального
узора фасада
храма Богоматери,
Питарети, XIII в.

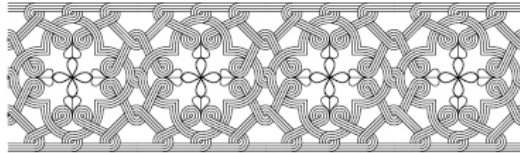

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
წმ. ნიკოლოზის ტაძარი,
კინძუხი, XII სუკი.
Detail of facade ornamental
decoration, St. Nikoloz Church,
Kintxvsi, XII cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, храм
Св. Николая,
Киндиси, XII в.

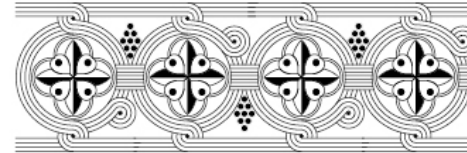
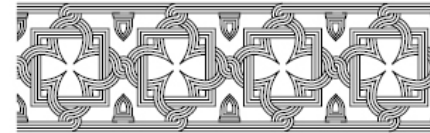
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
წუბურღაშენი, 1213 - 1222 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Tquburghasheni,
1213-1222 ყყ.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Цугругашени,
1213 - 1222 гг.

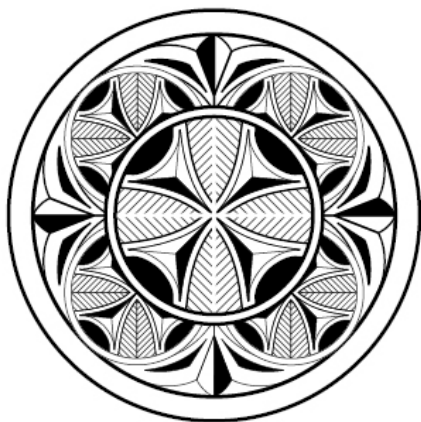
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
მრავალძალი (რაჭა),
X-XI სუკი.
Detail of facade ornamental
decoration, Mravdzali (Racha),
10-11th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Мрвадзали (Раца),
X-XI вв.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ნიკორცინდა, 1014-1027 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Nikortsminda,
1014-1027 ყყ.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Никорцинда,
1014-1027 гг.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის მდგომარეობა,
უკანგორი, VI ს.ა.შ.
Detail of facade ornamental
decoration, Ukargori, 6th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Укангори, VI в.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის მდგომარეობა,
გნაბისი, XIII ს.ა.შ.
Detail of facade ornamental
decoration, Gnabisi, 13th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Гнабиси, XIII в.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის მდგომარეობა,
გნაბისი, XIII ს.ა.შ.
Detail of facade ornamental
decoration, Gnabisi, 13th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Гнабиси, XIII в.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის მდგომარეობა,
ახტალა, XIII ს.ა.შ.
Detail of facade ornamental
decoration, facade, Akhtala,
13th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Ахтала, XIII в.

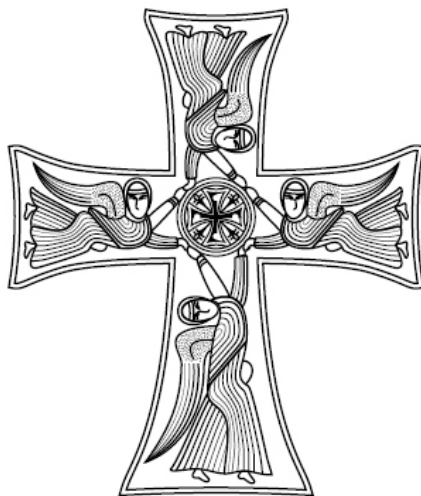
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის მდგომარეობა,
მანგლისი, 1014-1027 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Manglisi,
1014-1027 гг.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Манглиси,
1014-1027 гг.

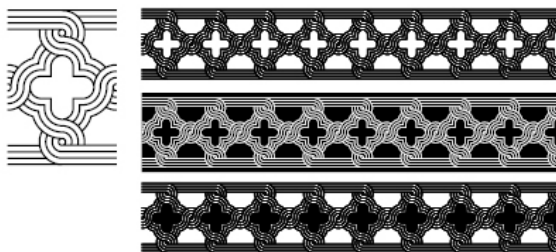
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის მდგომარეობა,
მანგლისი, 1014-1027 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Manglisi,
1014-1027 гг.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Манглиси,
1014-1027 гг.

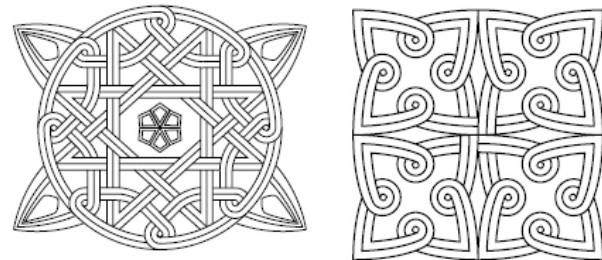
ფაქადის ორნამენტული
შემკვლევების მუზეუმი,
ჩხატაგის კრესტი, VI-VII სს.
Detail of facade ornamental
decoration, Khachagani cross,
6-7th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Хачаганский
крест, VI-VII вв.

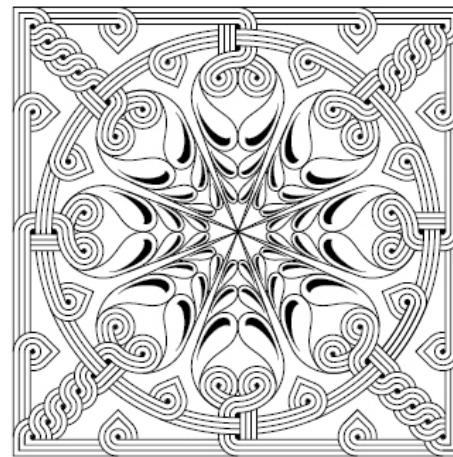
ფაქადის ორნამენტული
შემკვლევების მუზეუმი,
მანგისი, 1014-1027 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Manglisi,
1014-1027 cc.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Мангиси,
1014-1027 гг.

ფაქადის ორნამენტული
შემკვლევების მუზეუმი,
ჯოხობრანი (ბაჭა),
X-XI სს.
Detail of facade ornamental
decoration, Joxobrani (Bacha),
10-11th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Джосубрани
(Баца), X-XI вв.

ფაქადის ორნამენტული
შემკვლევების მუზეუმი,
ახტალა, XII სს.
Detail of facade ornamental
decoration, Akhtala, 12th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Ахтала, XII в.

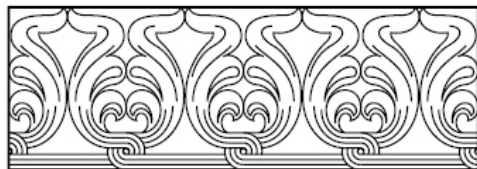

ფაქადის ორნამენტული
შემკვლევების მუზეუმი,
სტონის ნაგებობა
ORNAMENTALIA KAMIE

քաղաքի տնամերձայն
նյութաբանական փորագրություն,
Իշխան, X-XI სკզ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Ishkhani, 10-11 cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Ишхани,
X-XI вв.

քաղաքի տնամերձայն
նյութաբանական փորագրություն,
ձուլուհո, 478 - 493 թթ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Bolnisi,
478 - 493 yy.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Болнисы,
478 - 493 гг.

քաղաքի տնամերձայն
նյութաբանական փորագրություն,
Րուսի, XI სკզ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Ruisi, 11 th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Руиси, XI в.

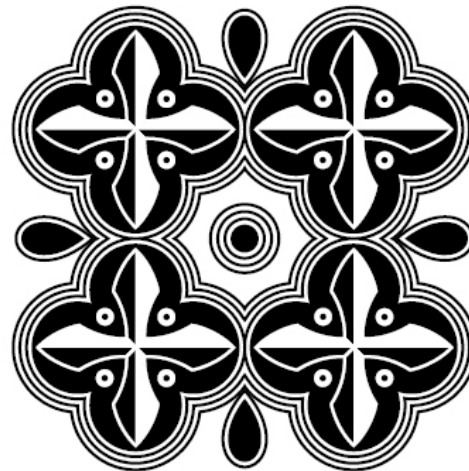

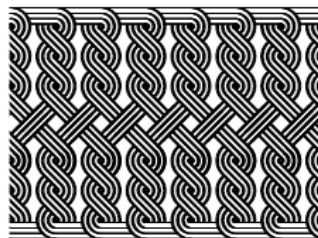
քանդակ տեմպերվանո
Պեմքլանոնի քրճուղու
պարտնո, 1172 թ.
Detail of facade ornamental
decoration, Ikonja, 1172 y.
Деталь орнаментального
убора фасада, Иконья, 1172 г.

քանդակ տեմպերվանո
Պեմքլանոնի քրճուղու,
Կանոպրոն, XI և XII դ.
Detail of facade ornamental
decoration, Samtaro, 11 th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Самтаро, XI в.

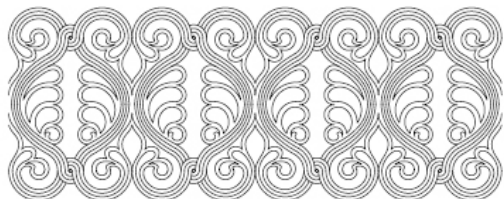

քանդակ տեմպերվանո
Պեմքլանոնի քրճուղու,
Քատախու, XII-XIII ևադդ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Kvatakhvi,
12-13th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Кватахви,
XII-XIII вв.

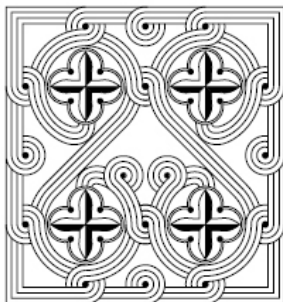

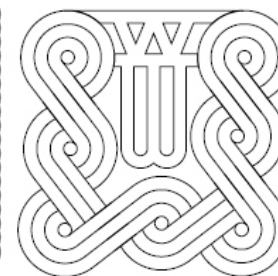
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ნიკორმინდა,
1014-1027 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Nikorshinda,
1014-1027 yr.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Никоршанда,
1014-1027 гг.

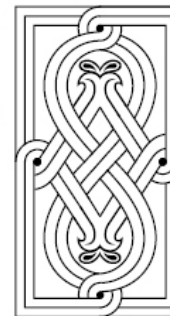
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ზემო კრიხი,
X-XI სსუკ.
Detail of facade ornamental
decoration, Zemo Krishi,
10-11 th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Земо Крихи,
X-XI вв.

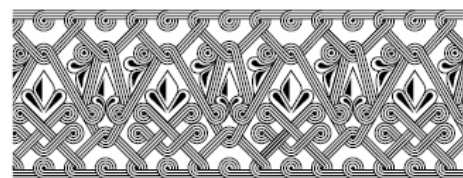
ორნამენტული შემკვლეობის
ფრაგმენტი, სოფელი ჩრადილი
(ხარაგაული), X-XI სსუკ.
Details of ornamental
decoration, village Chrdili
(Charagauli), 10-11 th cent.
Детали орнаментального
убора, село Чрдили
(Харагаули), X-XI вв.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი, აღური
მონასტერი, თბილისი,
XII სსუკ. ქახასტული
Detail of facade ornamental
decoration, Turji Monastery,
Tbilisi, end of 12th cent.
Деталь орнаментального убора
фасада Лурджи Монастери,
Тбилиси, конец XII в.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
საფარა, XIII სსუკ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Sapara, 13th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Сапара, XIII в.

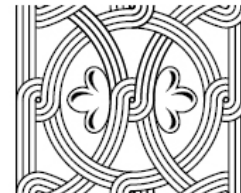
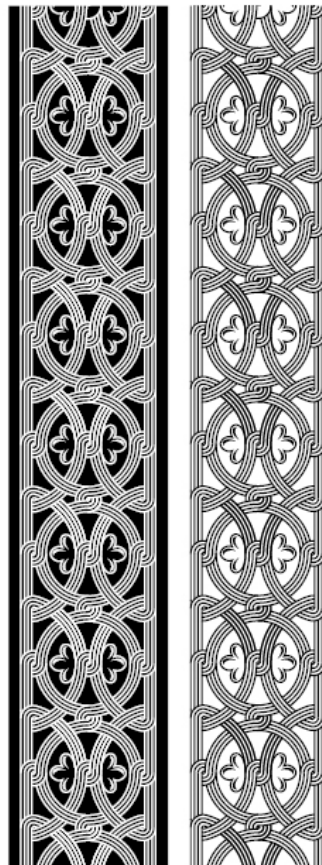
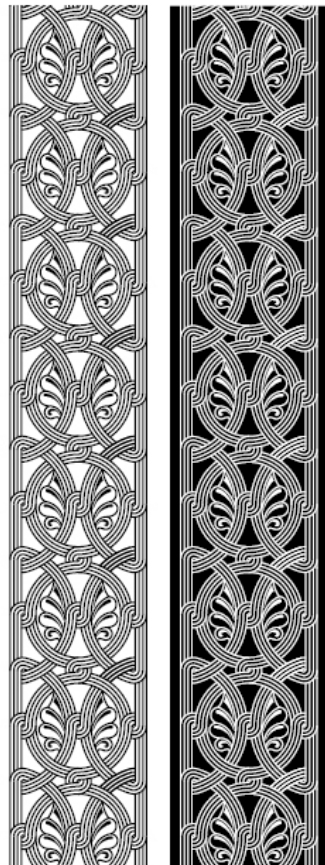
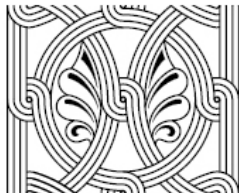

ՀԱՅԿԻ ԺԱՄԻՆԻ ՔԱՆՏԱՆԻ
STONE ENGRAVING
ОРНАМЕНТИԱ ԿԱՄԻԷ

18

Գլխաթևի օրնամենդեզո
Ֆրէզքլեռնի զրնամենդե,
Կորնոս, 1172 Ք.
Fragment of facade ornamental
decoration, Ikorta, 1172 y.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Икорта, 1172 г.

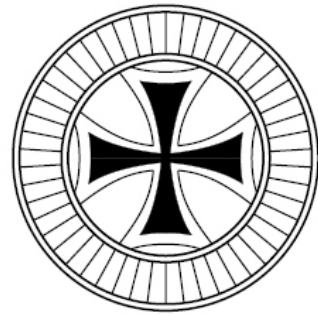
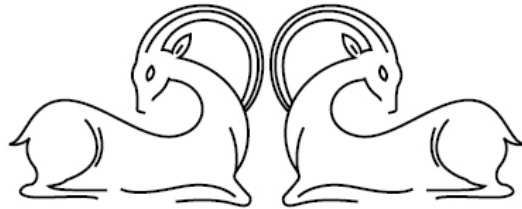
Գլխաթևի օրնամենդեզո
Ֆրէզքլեռնի զրնամենդե,
Կորնոս, 1172 Ք.
Fragment of facade ornamental
decoration, Ikorta, 1172 y.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Икорта, 1172 г.

ՀԱՅԿԻ ԺԱՄԻՆԻ ՔԱՆՏԱՆԻ
STONE ENGRAVING
ОРНАМЕНТИԱ ԿԱՄԻԷ

19

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ძეგალი.
თეთრიწყარო, VI-VII სს.
Detail of facade ornamental
decoration, Tetrtskaro,
6-7th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Тетрицкаро,
VI - VII вв.

კვანო, კოშკის რიზნიცის
STONE ENGRAVING
ORNAMENTI HA KAMNE

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ვალე, X სს.
Fragment of facade ornamental
decoration, Vale, 10th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Вале, X в.

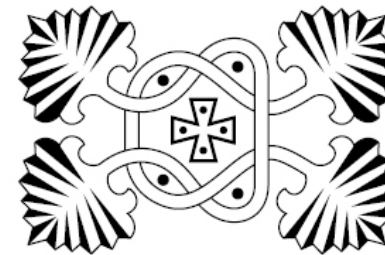
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ძეგალი.
ნიკორწმინდა, 1014-1027 წწ.
Detail of facade ornamental
decoration, Nikotsminda,
1014 - 1027 yy.
Деталь орнаментального
убора фасада, Никорцинда,
1014 - 1027 гг.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
კუმურდო, 964 წ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Kumurdo, 964 y.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Кумурдо, 964 г.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ძეგალი.
ბოლნისი, 478 - 493 წწ.
Detail of facade ornamental
decoration, Bolnisi,
478 - 493 yy.
Деталь орнаментального
убора фасада, Болниси,
478 - 493 гг.

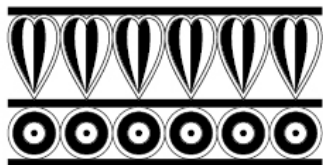

კვანო, კოშკის რიზნიცის
STONE ENGRAVING
ORNAMENTI HA KAMNE

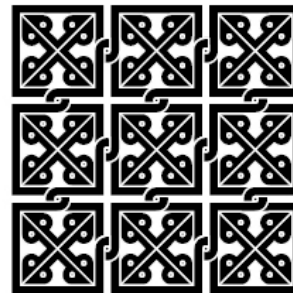

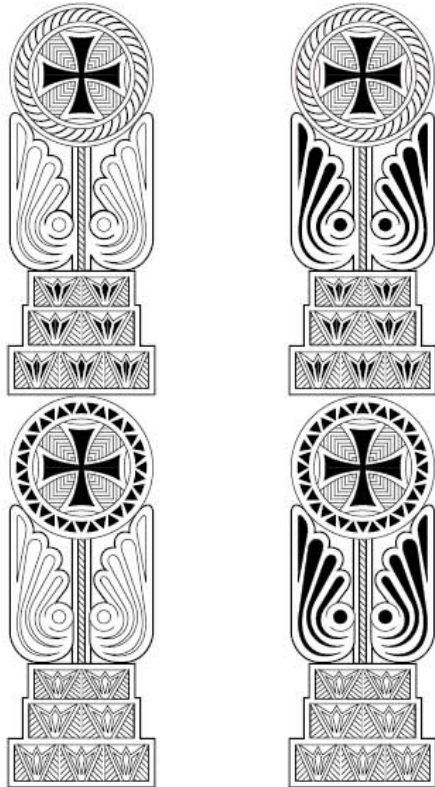
քանդակ տրանսլյուցենտ
նյութերից: Գրանիտ, 964 թ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Yarmudo, 964 y.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Кумурдо, 964 г.

քանդակ տրանսլյուցենտ
նյութերից: Գրանիտ, X դդ.
Detail of facade ornamental
decoration, Salkhino, 10th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Салхино, X в.

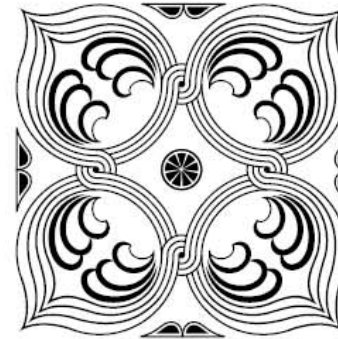
სვეტიცხოვლის
Stellas
Cretano

სვეტიცხოვლის
Stellas
Cretano

ყვანის თხემარცხენი
შემკვლავის თვითღო, კაცხის
ჩახანი (ჭიათურა),
XI სუკი.
Detail of facade ornamental
decoration, Katskhi (Chiatura),
11th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада храма Кацихи
(Чиатура), XI в.

ყვანის თხემარცხენი
შემკვლავის თვითღო,
სამთავრო, XVII სუკი.
Detail of facade ornamental
decoration, Samtaro, 17th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Самтარო, XVII в.

სვეტიცხოვლის
Stellas
Cretano

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ვალე, X სკვლ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Vale, 10th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Вале, X в.

აქაზის კომპლექსის
სტონის მკვეთრი
ორნამენტი ქაში.

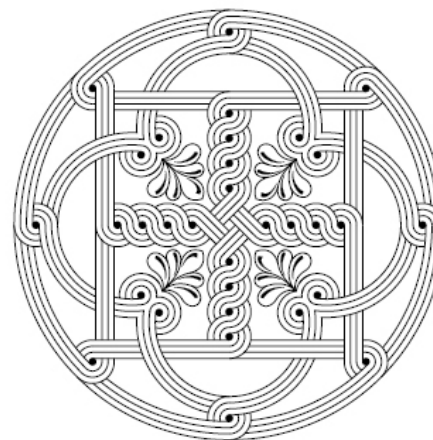
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ბაგრატის ტაძარი, კუთაისი,
1009 წ.
Detail of facade ornamental
decoration, Bagrati Cathedral,
Kutaisi, 1009 y.
Деталь орнаментального
убора фасада Багратского
храма, Кутаиси, 1009 г.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ბაგრატის ტაძარი, კუთაისი,
1009 წ.
Detail of facade ornamental
decoration, Bagrati Cathedral,
Kutaisi, 1009 y.
Деталь орнаментального
убора фасада Багратского
храма, Кутаиси, 1009 г.

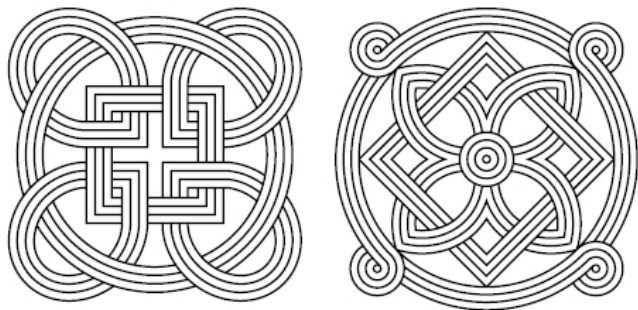
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ახტალა, XIII სკვლ.
Detail of facade ornamental
decoration, Akhtala, 13th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Ахтала, XIII в.

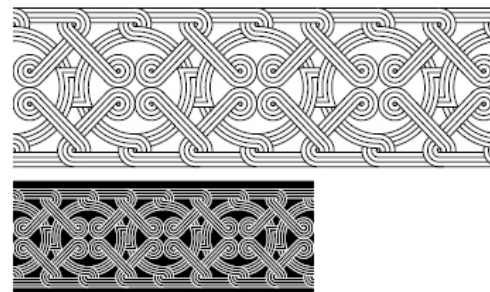
აქაზის კომპლექსის
სტონის მკვეთრი
ორნამენტი ქაში.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
აფხაზეთი, X-XI სს.წწ.
Details of facade ornamental
decoration, Abkhazia,
10-11 th cent.
Детали орнаментального
убора фасада, Абхазия,
X-XI вв.

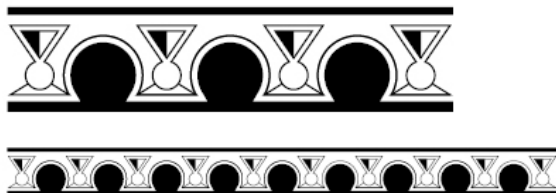

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
სამთავისი, 1050 წ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Samtavisi, 1050 y.
Фрагмент орнаментального
убора фасада храма,
Самтавииси, 1050 г.

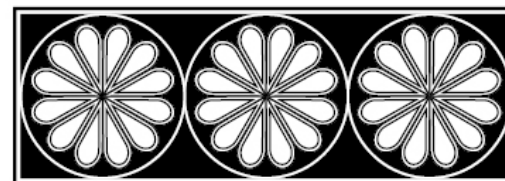

აფხაზ. კამენი რჩეობის
STONE ENGRAVING
ОРНАМЕНТИ КАМНЕ

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ოლაბისი, VI სს.წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Olabisi, 6th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Олтиси, VI в.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ოლაბისი, VI სს.წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Olabisi, 6th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Олтиси, VI в.

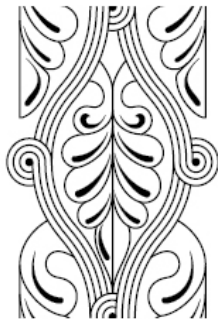

აფხაზ. კამენი რჩეობის
STONE ENGRAVING
ОРНАМЕНТИ КАМНЕ

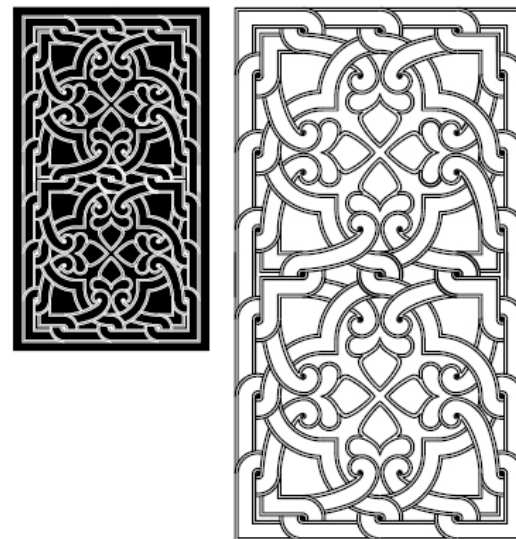

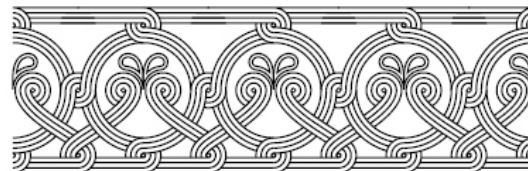
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
მანგლისი, 1014-1027 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Manglisi,
1014-1027 yr.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Манглиси,
1014-1027 гг.

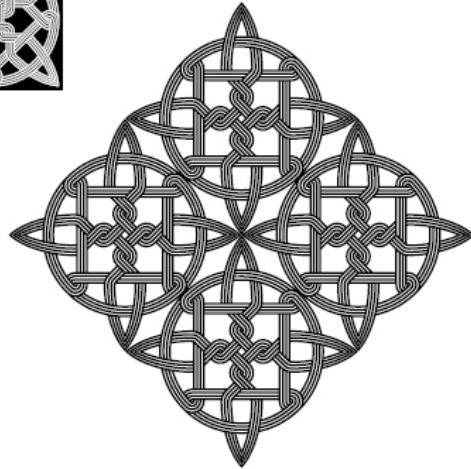
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი,
იკორთა, 1172 წ.
Detail of facade ornamental
decoration, Ikorota, 1172 y.
Деталь орнаментального
убора фасада, Икорта, 1172 г.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
დურჯი მონასტერი, თბილისი,
XII სუფთა ნახევარი
Fragment of facade ornamental
decoration, Lurji Monastery,
Tbilisi, end of 12th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада Лурджи
Монастыри, Тбилиси,
конец XII в.

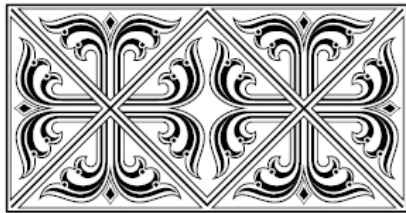

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი, მერია,
XII-XIII სს.წწ.
Detail of facade ornamental
decoration, Meria, 12-13th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Мерия,
XII-XIII вв.

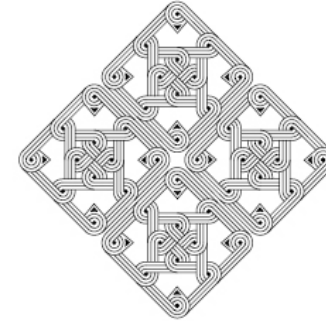
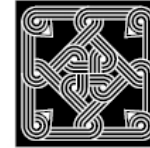

კანკელის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი,
სამცხერისი, X-XI სს.წწ.
ORNAMENTALIA KAMBE

კანკელის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი,
სამცხერისი, X-XI სს.წწ.
Detail of iconostas ornamental
decoration, Samtskhevia,
10-11 th cent.
Деталь орнаментального
убора иконостаса,
Самцхериси, X - XI вв.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი, მერია,
XII-XIII სს.წწ.
Detail of facade ornamental
decoration, Meria, 12-13th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Мерия,
XII-XIII вв.

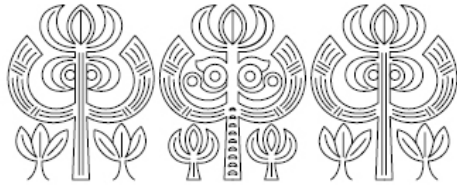
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი, კაცხი,
XI სს.წწ.
Detail of facade ornamental
decoration, Katskhi, 11th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Каци, XI в.

კანკელის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი,
სამცხერისი, X-XI სს.წწ.
ORNAMENTALIA KAMBE

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ბოლნისი, 478 - 493 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Bolnisi, 478 - 493 yr.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Болнисси,
478 - 493 гг.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ვალი, X სკვტ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Vale, 10th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Вале, X в.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
მერია, XII-XIII სკვტ.
Detail of facade ornamental
decoration, Meria, 12-13th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Мериа,
XII-XIII вв.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ბოლნისი, 478 - 493 წწ.
Detail of facade ornamental
decoration, Bolnisi,
478 - 493 yr.
Деталь орнаментального
убора фасада, Болнисси,
478 - 493 гг.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
სვეტიცხოველი, მცხეთა,
1010-1029 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Svetitskhveli,
Mtskheta, 1010-1029 yr.
Фрагменты орнаментального
убора фасада храма
Светицховели, Мцхета,
1010-1029 гг.

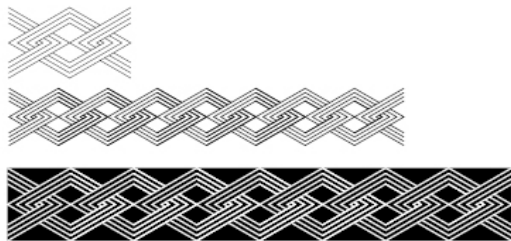
სტონის მკობილი რჩევების
ფრაგმენტი
STONE ENGRAVING
FRAGMENT

სტონის მკობილი რჩევების
ფრაგმენტი
STONE ENGRAVING
FRAGMENT

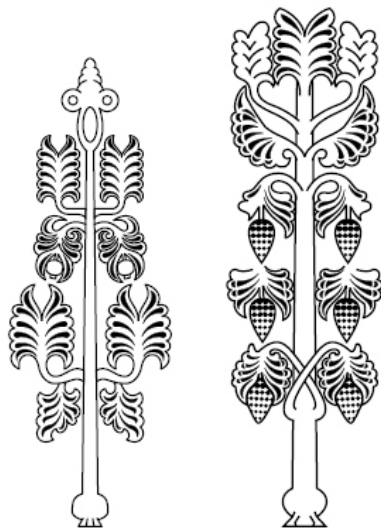

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
მანგლისი, 1014-1027 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Marglis,
1014-1027 yy.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Манглиси,
1014-1027 гг.

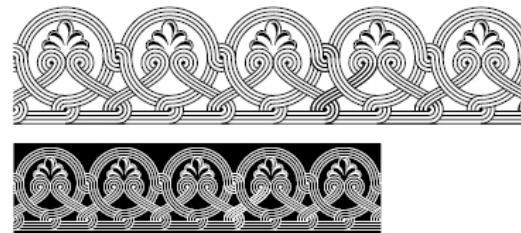

ძვანო, კოშკის რიზიტილი
STONE ENGRAVING
ORNAMENTILIA KAMBE

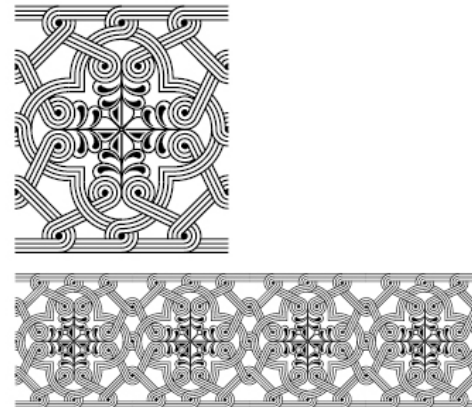
ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
სვეტიცხოველი, მიხეთი,
1029 წ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Svetitskhoveli,
Mikheti, 1029 y.
Фрагменты орнаментального
убора фасада храма
Светицховели, Михета,
1029 г.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
სამთარო, XI ს.გ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Samtaro, 11 th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Самтаро, XI в.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
მეტეხი, თბილისი,
1278 - 1293 წწ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Metekhi, Tbilisi,
1278 - 1293 yy.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Метехи,
Тбилиси, 1278 - 1293 гг.

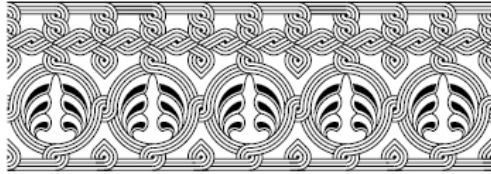

ძვანო, კოშკის რიზიტილი
STONE ENGRAVING
ORNAMENTILIA KAMBE

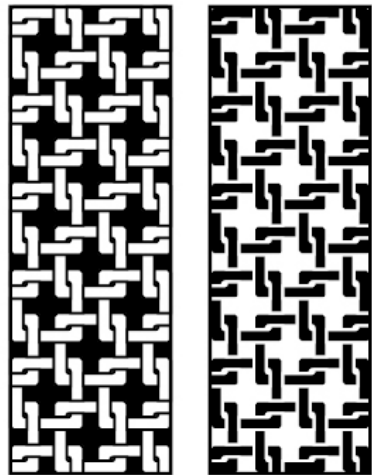

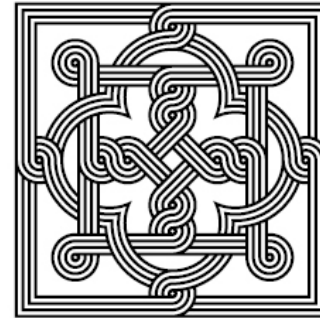
Գրանդեզի օրնամենդալ
Պեյվալուծի օրնամենդալ,
Շրտրուդա Պեյն,
1213 - 1222 թթ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Tugrugasheni,
1213 - 1222 yu.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Цугругашени,
1213 - 1222 гг.

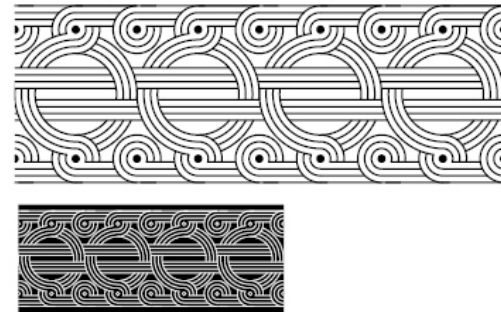
Գրանդեզի օրնամենդալ
Պեյվալուծի օրնամենդալ,
Կանդաքո, XI և XII թթ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Samtavro, 11th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада, Самтавро, XI в.

Գրանդեզի օրնամենդալ
Պեյվալուծի օրնամենդալ,
Ախթալա, XIII և XIV թթ.
Detail of facade ornamental
decoration, Akhtala, 13th cent.
Деталь орнаментального
убора фасада, Ахтала, XIII в.

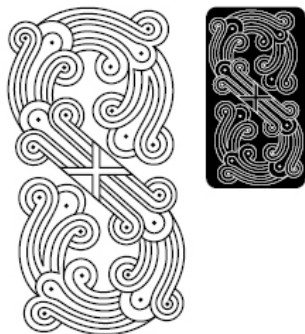
Գրանդեզի օրնամենդալ
Պեյվալուծի օրնամենդալ,
Նյույի Վանաթի (Օճանչիր),
X - XI և XII թթ.
Fragment of facade ornamental
decoration, Bedia church
(Ochanchire), 10-11th cent.
Фрагмент орнаментального
убора фасада храма Бедия
(Очанчире), X-XI вв.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი,
ბაგრატის ტაძარი, კუთაისი,
1003 წ.

**Detail of facade ornamental
decoration, Bagrati Cathedral,
Kutaisi, 1003 y.**

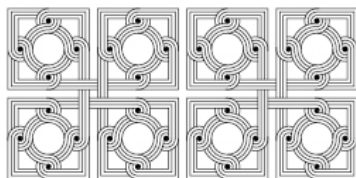
Деталь орнаментального
убора фасада Багратского
храма, Кутаиси, 1003 г.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
დოჭვი მონასტერი, თბილისი,
XII საუკ. დასასრული

**Fragment of facade ornamental
decoration, Lurji Monastery,
Tbilisi, end of 12th cent.**

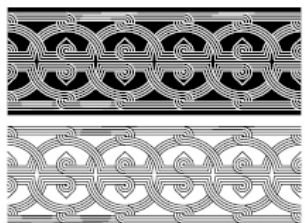
Фрагмент орнаментального
убора фасада Лурджи
Монастыря, Тбилиси,
конец XII в.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის ფრაგმენტი,
ბაგრატის ტაძარი, კუთაისი,
1003 წ.

**Fragment of facade ornamental
decoration, Bagrati Cathedral,
Kutaisi, 1003 y.**

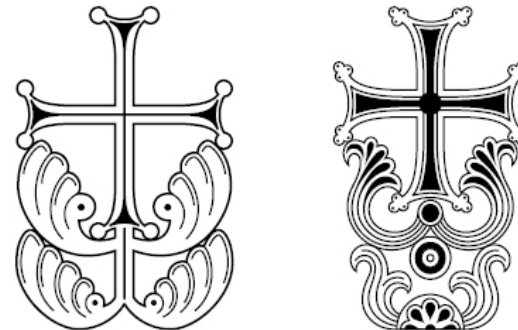
Фрагмент орнаментального
убора фасада Багратского
храма, Кутаиси, 1003 г.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი, წმინდა,
626-634 წწ.

**Detail of facade ornamental
decoration, Tzorni, 626-634 yy.**

Деталь орнаментального
убора фасада, Црми, 626-634 г.

ფასადის ორნამენტული
შემკვლეობის დეტალი,
ახტალა, XIII საუკ.

**Detail of facade ornamental
decoration, Akhtala, 13th cent.**

Деталь орнаментального
убора фасада, Ахтала, XIII в.

კვანძო კომპლექსური
შემკვლეობის
ორნამენტილი კამიბე

კვანძო კომპლექსური
შემკვლეობის
ორნამენტილი კამიბე

ოქრომჭედლობა

GOLDSMITH CRAFT
ЧЕКАННОЕ ИСКУССТВО

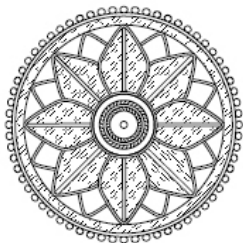
შარვაშიძის ფრაგმენტი,
X-XII სს, ოქრო,
ტიხვული მინაქური
Setting fragment, 10-12 cent.
gold, enamel
Фрагмент оклада иконы,
X-XII вв., золото,
пергородочная эмаль

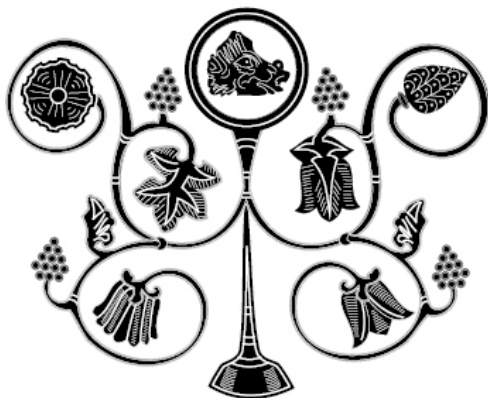
მაცხოვრის ხატის დეკორის
ფრაგმენტი, გელათი,
XII საუკ. 1 ნახევარი,
ვერცხლი, სედაფი
Fragment of the Saviour icon
decor, Gelati, 1 half of 12th cent.,
silver, niello
Фрагмент декора иконы
Спасителя, Гелати,
I половина XII в.,
серебро, чернь

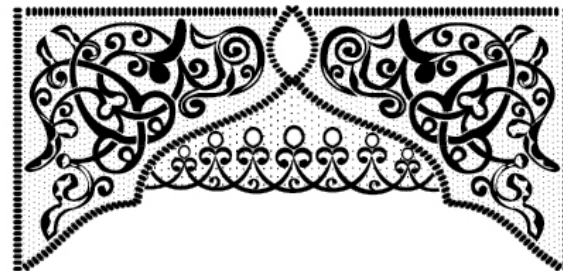
სახაფიძეძეობი, ახალგორი,
IV საუკ მე წ. აღ., ოქრო
Horse harness, Akhagori,
4th cent. B.C., gold
Височные подвески,
Ахалгори, IV в. до н. э., золото

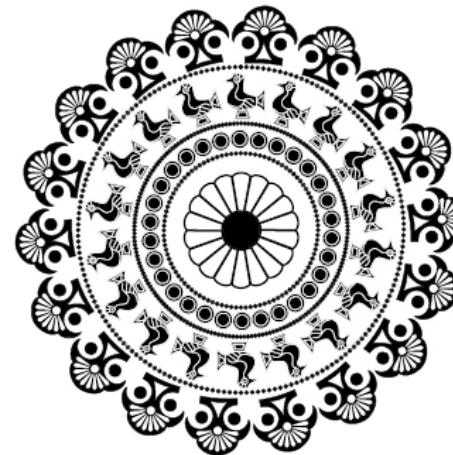
ქერემის თასი, IV საუკ.,
მოჭრთვილი ვერცხელი
Cheremi Bowl, 4th cent.,
gold-plated silver
Чаша Черемы, IV век,
позолоченное серебро

იოანე ნათლისმცემლის ხატი,
ზემო სვანეთი, XIII საუკ.,
ვერცხლი
John the Baptist icon, upper
Svaneti, 13th cent., silver
Икона Иоанна Крестителя,
верхняя Сванетия, XIII в.,
серебро

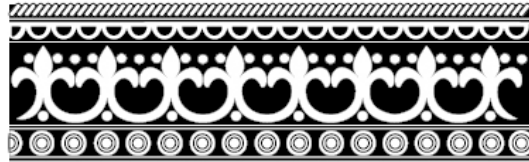
ცხენის ღვგამის მოხარბი
ქარვლუ, ახალგორი,
IV საუკ მე წ. აღ.-მდე, ოქრო
Harness decoration, Akhagori,
4th cent. B.C., gold
Украшения сбруи, Ахалгори,
IV в. до н. э., золото

ქერემის თასი, IV საუკ.,
მოჭრთვილი ვერცხელი
Cheremi Bowl, 4th cent.,
gold-plated silver
Чаша Черемы, IV век,
позолоченное серебро

ვერცხლის ვერცხაბანი და
ბაჯონი.
Silver necklace and buckle
Серебряные колые и пряжка

ქართული
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს

თეკალი, ქვემო სვანეთი,
XI სუკ-საბჭოთაო ვერცხლი
Teqali, lower Svaneti, 11 th cent.,
gold plated silver
Текаля, нижняя Сванетия,
XI в., позолоченное серебро

ვერცხლის ბაჯონები და
ქანის სვერცხლები,
თბილისი, ვერცხლის ქუჩის
საკვლახეობიდან
Silver buckles and belt segments
from Silver street workshops
Серебряные пряжки и сегменты
ремня, Тбилиси, из мастерских
Серебряной улицы

ვერცხლის ბიჯები
Silver buttons
Серебряные пуговицы

ქართული
საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს

მოჭედვითა და ფეკორის
ფრაგმენტი, სახელის
ღმრთისმშობლის კარგი
ხატი, გელათი,
XII საუკ. 1 ნახევარი, თქრო
Fragment of Khakhuli
the Virgin Triptych decor, Gelati,
1 half of 12th cent., gold
Фрагмент декора Хахульского
Триптиха Богоматери, Гелати,
1 половина XII в., золото

პარაკონის
საკურთხევლისწინა კურთხ
ფრაგმენტი, XVI საუკ.-
ვერცხლი
Barakoni cross details,
16th cent., silver
Детали креста, Баракони,
XVI в., серебро

მოჭედვითა და ფრაგმენტი,
სახელის ღმრთისმშობლის
კარგი ხატი, გელათი,
XII საუკ. 1 ნახევარი, თქრო
Fragment of Khakhuli the Virgin
Triptych, Gelati,
1 half of 12th cent., gold
Фрагмент Хахульского
Триптиха Богоматери, Гелати,
1 половина XII в., золото

მაცხოვრის ხატი,
წაღებულია, XI საუკ.-
შთაქრული ვერცხლი
The Saviour Icon, Tsalenikha,
11th cent., gold plated silver
Икона Спасителя,
Цалендикха, XI в.,
позолоченное серебро

აღავერდის ღმრთისმშობლის
ხატი, XVI საუკ.- ვერცხლი
Alaverdi, the Virgin Icon,
16th cent., silver
Алаверди, икона Богоматери,
XVI в., серебро

რეპროდუქცია
ГОЛДАТЫИ СЕРЕ
ЧЕКАШНОЕ ИСКУССТВО

რეპროდუქცია
ГОЛДАТЫИ СЕРЕ
ЧЕКАШНОЕ ИСКУССТВО

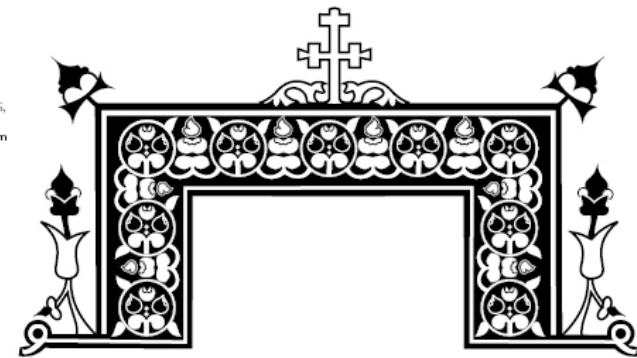

ხელნაწილები

MANUSCRIPTS
РУКОПИСИ

თავისებური ღერა
ჩაბრუნის ჩაბრუნებამ,
1054წ.
Page-heading decoration from
Luka Gospel, 1054 y.
Заставка из Евангелия от
Луки, 1054 г.

სვენიჭრის შემკულობის ნიმუში "წიგნის მოკახშვის ნიმუშები"-დან, XIX სუკუ დოსაწუბის სვენიჭრო

Sample of manuscript decoration from "Book decoration samples", manuscript of beginning of 19th cent.

Образец оформления рукописи, рукопись начала XIX века "Образцы оформления книги"

სვენიჭრის შემკულობის ნიმუში "წიგნის მოკახშვის ნიმუშები"-დან, XIX სუკუ დოსაწუბის სვენიჭრო

Sample of manuscript decoration from "Book decoration samples", manuscript of beginning of 19th cent.

Образец оформления рукописи, рукопись начала XIX в. "Образцы оформления книги"

გვერდის ორნამენტული შემკულობა "წიგნის მოკახშვის ნიმუშები"-დან, XIX სუკუ დოსაწუბის სვენიჭრო

Sample of page ornamental decoration from "Book decoration samples", manuscript of beginning of 19th cent.

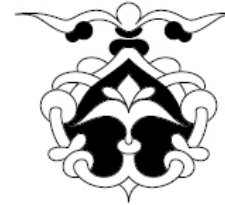
Образец орнаментального заполнения листа из рукописи начала XIX в. "Образцы оформления книги"

თიხსამკუფლო გუ. ბიბუბნისის ხახუბუბიდან, სვენიჭრო, XII სუკუ.

Page-heading decoration from so-called Bechvta Gospel, manuscript, 12th cent.

Заставка из т.н. Пещинского Евангелия, рукопись, XII в.

ხახუბუბი ასო "გრიგოლ დუბისმეტყულის თქუილდბანი" სვენიჭრო, 1031 წ.

Initial letter from "Tales of Grigol Theologian", manuscript, 1031 y.

Инициал из рукописи "Сказания Григола Богослова" 1031 г.

ხახუბუბი ასო გუ. მოკუბის ხახუბუბიდან, სვენიჭრო, 1300 წ.

Initial letter from so-called Moki Sakri, manuscript, 1300 y.

Инициал из Нептаского Четвероевангелия, рукопись, XIII в.

სვენიჭრის
MANUSCRIPTS
RUKOPISCI

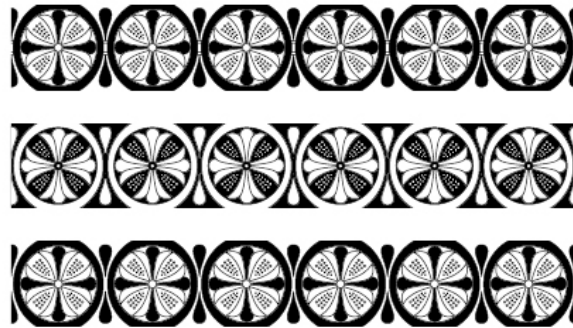
სვენიჭრის
MANUSCRIPTS
RUKOPISCI

თავსაქაულები ვ.წ.
 ზეგდონის სახარებოან,
 ხელნაწერი, XII ს.წ.წ.
Page-heading decoration from
so-called Bichvinta Gospel,
manuscript, 12th cent.
 Заставки из т.н. Пещинского
 Евангелия, рукопись, XII в.

თავსაქაულები მიქელ
 მოდელიანის საკრებოთ
 სარგებლობის კრებულებან,
 ხელნაწერი, X ს.წ.წ.
Page-heading decorations from
Michael the Modelkili's hymns,
manuscript, 10th cent.
 Заставки из сборника
 церковных песнопений
 Микелы Модрезяни,
 рукопись, X в.

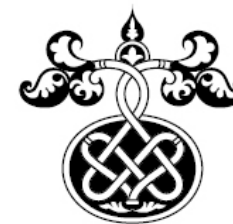
საქართველო
 MANUSCRIPTS
 Р. КОШИЦИ

საჩუგათი ასობიდან ციხის
 თთხობიდან, ხელნაწერი,
 XIII ს.წ.წ.
Initial letters from Ienashi Four
Gospel, manuscript, 13th cent.
 Инициалы из Иенашского
 Четвероевангелия, рукопись,
 XIII в.

საჩუგათი ასობიდან, ციხის
 თთხობიდან, XV ს.წ.წ.
Initial letter from Four Gospel,
manuscript, 15th cent.
 Инициал из Четвероевангелия,
 рукопись, XV в.

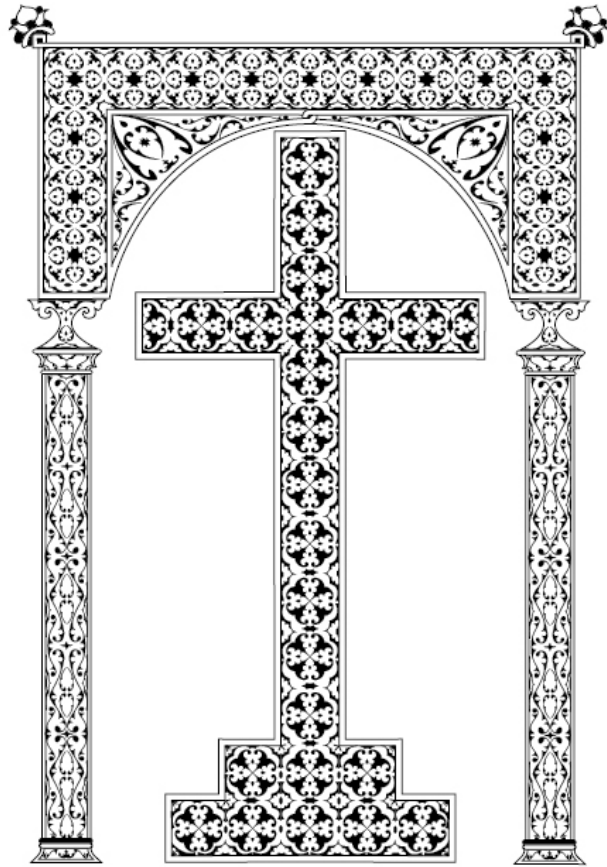
საჩუგათი ასობიდან, ვიქტორ
 სახარებოან, 1300 წ.
 ხელნაწერი
Initial letter from so-called
Molbi Gospel, manuscript, 1300 y.
 Инициал из т.н. Молбского
 Евангелия, рукопись, 1300 г.

საქართველო
 MANUSCRIPTS
 Р. КОШИЦИ

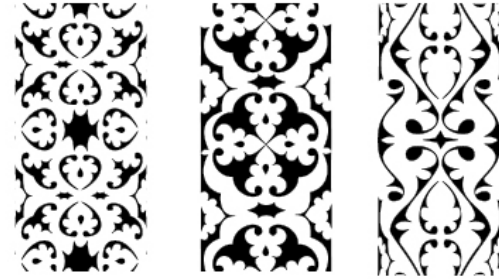
Յիզկունի ամենագր, XI հարյ.
Mestia Gospel, 11th cent.
Евангелие, Местия, XI в.

ՆՈՒՄԵՐԱԿԱԾՆ
MANUSCRIPTS
ԲՆԱԿՆԻՍԻ

Յիզկունի ամենագրի
քրոնոգրաֆ, XI հարյ.
Mestia Gospel fragment,
11th cent.
Фрагмент Евангелие,
Местия, XI в.

Վաղմիրյան ԳԲ.
Գալատիոսի նամակներում,
Կաթակ Գրքա, XI հարյ.
Page-heading decoration
from so-called Galati Gospel,
manuscript, 11th cent.
Заставка из т.п. Галатского
Евангелия, рукопись, XI в.

ՆՈՒՄԵՐԱԿԱԾՆ
MANUSCRIPTS
ԲՆԱԿՆԻՍԻ

სიუდეტური კომპოზიციის
დეტალი ვ.წ. კარტის მეორე
ფილითიდან, ხელნაწერი,
XII-XIII სს.

Composition detail from
so-called the Second Jruch Four
Gospel, manuscript,
12-13th cent.

Деталь сюжетной композиции
из т.н. Второго Джручского
Четвероэвангелия, рукопись
XII - XIII вв.

თავსამკუთლო სახარებთან,
1691 წლის ხელნაწერი
Page-heading decoration from
Gospel, 1691 y. manuscript
Заставка из Евангелия,
рукопись, 1691 г.

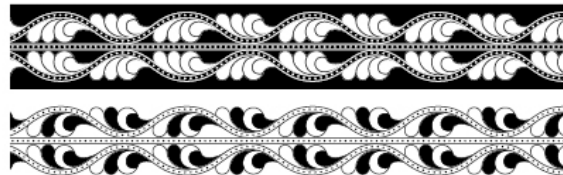
საქსეპეაგა
MANUSCRIPTS
P. KOBIDISHI

თავსამკუთლო სინაქსართან,
ხელნაწერი, X სს.

Page-heading decoration from
Synaxar, manuscript,
40-s of 10th cent.

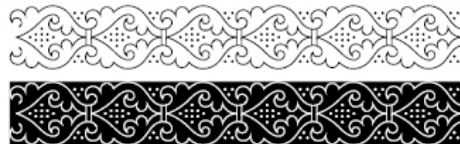
Заставки из Синаксария,
рукопись, 40-е X в.

თავსამკუთლო მიტელ
მოკრეკელის საკლესიო
საჯარბოგლო კრებულებთან,
ხელნაწერი, X სს.

Page-heading decoration from
Michael the Modrebill's hymns,
manuscript, 10th cent.

Заставки из сборника
церковных песнопения
Михаила Модрекили,
рукопись, X в.

თავსამკუთლო ვ.წ. ვანის
სახარებთან, ხელნაწერი
XII-XIII სს.

Page-heading decoration from
so-called Vani Gospel
manuscript, 12-13th cent.

Заставка из т.н. Ванского
Евангелия, рукопись,
XII-XIII вв.

საქსეპეაგა
MANUSCRIPTS
P. KOBIDISHI

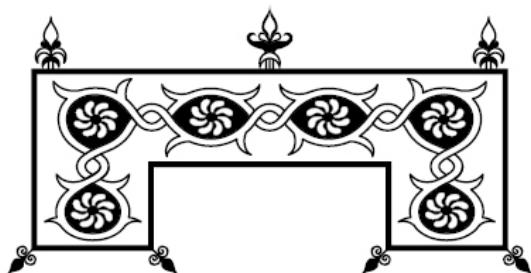
კამბარ, ურბნისის ხელნაწერი
(გაბო-გლბრეჯული სკოლა),
XI სუკუ.
Arch, Urbnisi manuscript
(Tao-Kladzeti school), 11th cent.
Свод, Урбинская рукопись
(Тео-Кларджетская школа),
XI в.

კამბარ, ურბნისის ხელნაწერი
(გაბო-გლბრეჯული სკოლა),
XI სუკუ.
Arch, Urbnisi manuscript
(Tao-Kladzeti school), 11th cent.
Свод, Урбинская рукопись
(Тео-Кларджетская школа),
XI в.

თავისმკაუდეო გუ. დუშეთის
ოთხთავიანის, XIII სუკუ.
ხელნაწერი
Page-heading decoration from
so-called Dshveti Four Gospel,
manuscript of 13th cent.
Засавка из т.п. Душетского
Четвероапостели, рукопись,
XIII в.

ხელნაწერის შემკულობის
ნიმუშები "წიგნის მოკახშეის
ნიმუშები" დან, XIX სუკუ.
დასაწყისის ხელნაწერი
Samples of manuscript
decoration from "Book decoration
samples", manuscript
of beginning of 19th cent.
Образцы оформления
рукописи "Образцы
оформления книги",
рукопись начала XIX в.

საქართველოს
მანუსკრიფტის
მუზეუმი

საქართველოს
მანუსკრიფტის
მუზეუმი

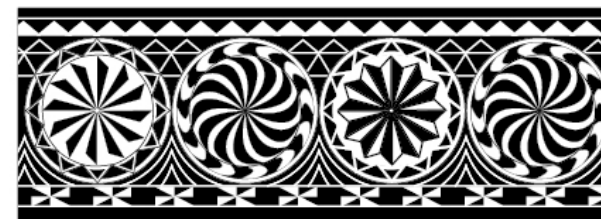

ხეზე კვეთილი ორნამენტი

WOOD CARVING
РЕЗЬБА ПО ДЕРЕВУ

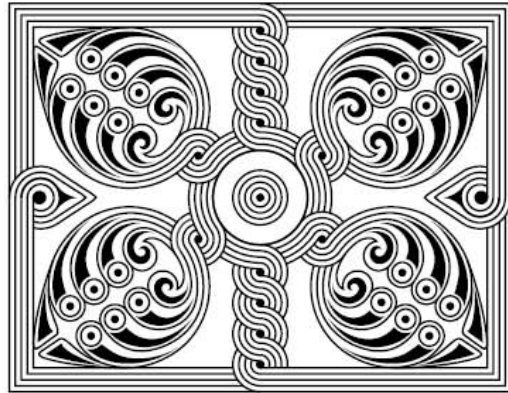
ერაყელი სკამის დეტალი,
სავანეთი
Bench detail, Savaneti
Деталь скамейки, Саванетия

ჩუხი ადრიათი ვეჯი-სეო
ბეჭებზეაჩენი, იმერეთი
Interior wood carving detail,
Immereti
Деталь интерьера, резьба по
дереву, Имерети

შოხარაჯუბუჯო ხის კოჭის
ფრაგმენტი (მელესი),
X-XI სს.წ.წ.
Fragment of wood carving
(Malesi), 10-11 th cent.
Фрагмент резной деревянной
балки (Мелеси), X-XI вв.

ხედი ადრიათი ვეჯი-სეო
WOOD ENGRAVING
РЕЗЬБА ПО ДЕРЕВУ

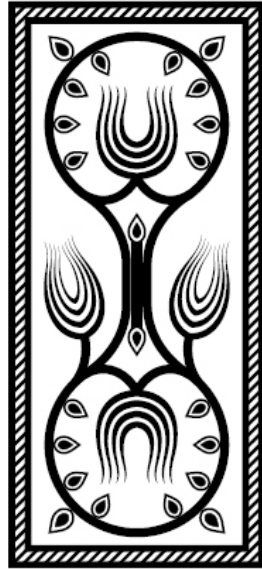
შოხარაჯუბუჯო ხის კოჭის
ფრაგმენტი (მელესი),
X-XI სს.წ.წ.
Fragments of wood carving
(Malesi), 10-11 th cent.
Фрагмент резной деревянной
балки (Мелеси), X-XI вв.

ხედი ადრიათი ვეჯი-სეო
WOOD ENGRAVING
РЕЗЬБА ПО ДЕРЕВУ

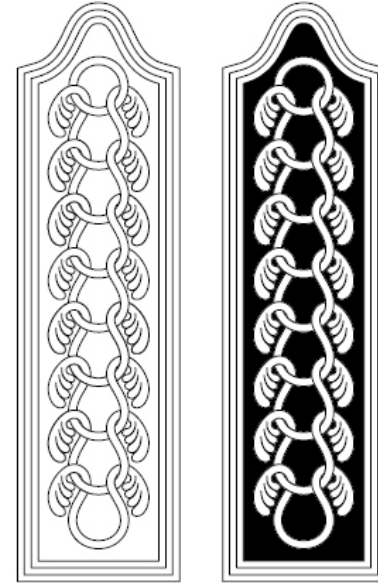
აივანის მინარატივული
სვეტიხის ფრესკები (ქუთაისი),
XIX სს.წწ.
Fragment of balcony pole wood
carving (Batumi), 19th cent.
Фрагмент резного деревянного
столба балкона жилого дома
(Кутаиси), XIX в.

სოფო ადონიძე რეაბრიცაია
WOOD ENGRAVING
РЕБРИЦАИЯ

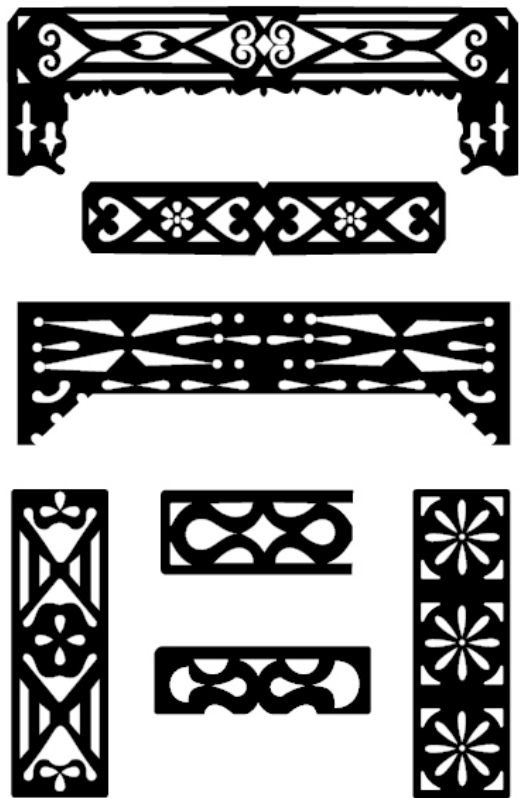
თახლის მინარატივული
კარის ფრესკები (ხონი),
XIX სს.წწ.
Fragment of cupboard door
wood carving (Batumi),
19th cent.
Фрагмент резной двери
стеного шкафа (Хони),
XIX в.

სოფო ადონიძე რეაბრიცაია
WOOD ENGRAVING
РЕБРИЦАИЯ

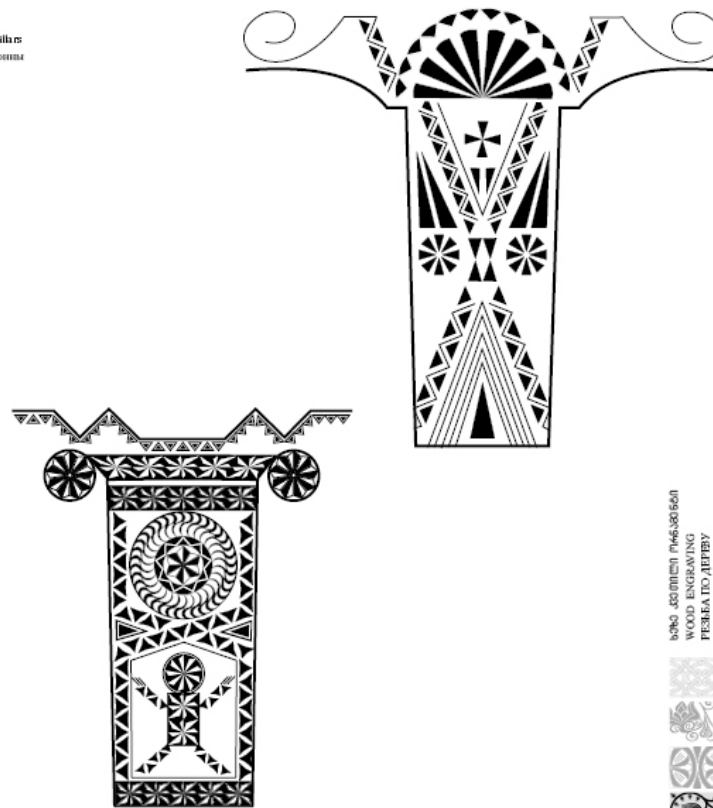
სიენის მთავრობის დეტალები,
სამეგრელო
Balcony railing details,
Samegrelo
Детали перил балкона,
Самегрело

საპო კომპლექსი რეაბილიტაცია
WOOD ENGRAVING
РЕЖЬБА ПО ДЕРЕВУ

დერაბოსები
Constructive pillars
Сводные колонны

საპო კომპლექსი რეაბილიტაცია
WOOD ENGRAVING
РЕЖЬБА ПО ДЕРЕВУ

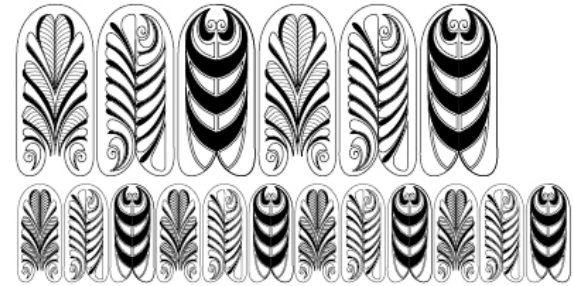

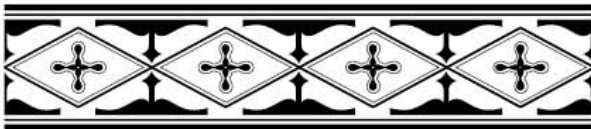
კედლის ორნამენტალური მხატვრობა

ORNAMENTAL WALL - PAINTING
НАСТЕННАЯ РОСПИСЬ

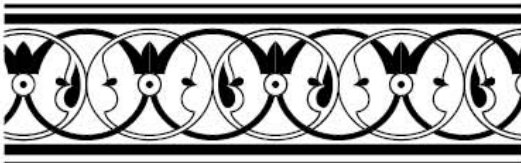
კედლის მხატვრობის
ფრაგმენტი, ზემო კრიხი,
მოციარანგელოზის ეკლესია,
X-XI სსსს.
Fragment of wall-painting,
Zemo Krtisi, Archangel church,
10-11th cent.
Фрагмент стеной росписи
церкви Архангела,
Земо Криси, X-XI вв.

Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.
 Փրագիտության
 թանգարանի
 Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.

Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.
 Փրագիտության
 թանգարանի
 Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.

Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.
 Փրագիտության
 թանգարանի
 Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.

Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.
 Փրագիտության
 թանգարանի
 Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.

Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.
 Փրագիտության
 թանգարանի
 Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.

Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.
 Փրագիտության
 թանգարանի
 Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.

Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.
 Փրագիտության
 թանգարանի
 Պաղատան
 Սուրբ Գեորգի
 վանքի շենքի
 վրա, 12-րդ դար
 Վրաստան
 Fragment of wall-painting,
 Monastery, St. George
 church, 12th cent.

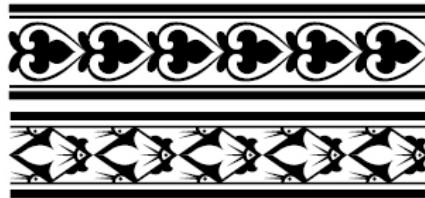
ՊԱՂԱՏԱՆԻ ՎԱՆՔԻ ՇԵՆՔԻ
 ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՎԱՆՔԻ ՇԵՆՔԻ
 ORNAMENTAL WALL-PAINING
 ՎԱՆՔԻ ՇԵՆՔԻ ՎՐԱՍՏԱՆԻ

მკურთხევის
 ეკლესიის
 V-XVI სსსს
 wall-painting,
 church,
 Tbilisi.
 стеной росписи
 церкви Ркоини,

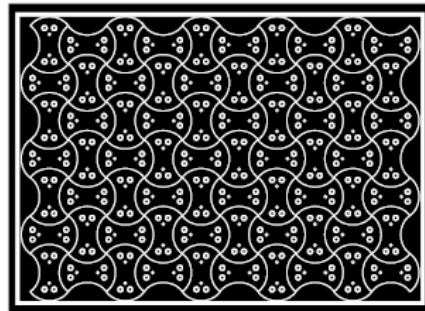
კველეს მხატვრობის
 ფრაგმენტები, კველესის
 მონასტერი, ქმ. გიორგიის
 ეკლესია, XVI სსსს.
 Fragments of wall-painting,
 Gelati Monastery, St. George
 church, 16th cent.
 Фрагменты стеной
 росписи церкви Св. Георгия
 Гелатского Монастыря, XVI в.

კველეს მხატვრობის
 ფრაგმენტები, ტიმოთესუბანი,
 X-XI სსსს.
 Fragment of wall-painting,
 Timotesubani, 10-11th cent.
 Фрагмент стеной росписи,
 Тимотесубани, X-XI в.

კველეს მხატვრობის
 ფრაგმენტები, ბუგულაძის
 მთავრობის ეკლესია,
 XV-XVI სსსს.
 Fragment of wall-painting,
 Archangel church, Bugzuli,
 15-16 cent.
 Фрагмент стеной росписи
 церкви Архангела, Бугуули,
 XV - XVI вв.

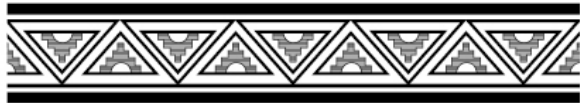
კველეს მხატვრობის ფრაგმენტები
 ORNAMENTAL WALL-PAINING
 НАСТЕННАЯ РОСКИЦА

ბტერობის
ერემის
ელზას გელგისი,
wall-painting,
urch, Germi, 16th cent.
ენთი როსთი,
ანარაა, ერემი,

ბტერობის
ლანის,
ქა
wall-painting,
th cent.
ენთი როსთი,
XIV ს.

ბტერობის
ბატალის დიფი
-XIII სუკ.
wall-painting,
Tkhvala,
ენთი როსთი,
ამ ახალი,

ბტერობის
ვანგისა,
wall-painting,
4th cent.
ენთი როსთი,
ა, XIV ს.

